

Prepoznavnost delovne terapije

Katarina Galof

UNIVERZA V LJUBLJANI, Zdravstvena fakulteta, Ljubljana

IZVLEČEK

Delovna terapija, stroka z mlado tradicijo, je v kratkem času dosegla velik strokovni razvoj. Ob svetovnem dnevu delovne terapije so 27. oktobra 2011 promocijo stroke izvedli tudi študentje tretjega letnika delovne terapije na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani. V ta namen so izdelali promocijski material v obliki zloženek in ga delili naključnim mimoidočim v mestu Ljubljana. Pri prostovoljnem ustnem anketiranju o prepoznavnosti naše stroke je sodelovalo 126 naključnih mimoidočih. Obdelava pridobljenih podatkov je pokazala, da je 44 % vprašanih že slišalo za delovno terapijo. To je za stroko z mlado tradicijo razveseljiv podatek. Še bolj nas razveseljuje dejstvo, da so nas anketiranci uvrščali med zdravstvene profile. Našo bodočo promocijo bo potrebno usmeriti v tržno dejavnost in v kakovostno izvajanje storitev, kjer bo naš glavni promotor stroke tudi v bodoče zadovoljen uporabnik delovnoterapevtskih storitev.

IZHODIŠČA

Hiter ritem življenja sodobne družbe nas dnevno preko najrazličnejših medijev informira o novostih. Deli nam nasvete brez česa ne moremo živeti in zakaj naj bi katero stvar, naj bo to zdravilo ali predmet, uporabljali. Veliko slišane in videne se nas ne dotakne, ponotranjimo pa sporočila, ki se nam v tistem trenutku zdijo uporabna. Enako velja tudi za storitve različnih zdravstvenih profilov. Prednost namenjamo tistim, katerih učinek smo že izkusili, vse ostalo nas največkrat ne zanima oziroma potisnemo v ozadje.

V nadaljevanju bom najprej predstavila samo promocijo zdravja in stroke ter analizo pridobljenih rezultatov izvedene raziskave, ki so jo študentje tretjega letnika delovne terapije izvedli v obliki anketiranja.

Promocija je del marketinškega procesa, ki je definiran kot proces načrtovanja in izvajanja koncepta cene, promocije in distribucije idej, blaga in storitev za ustvarjanje izmenjav, ki zadovoljujejo potrebe posameznikov in organizacij (Wikipedija). »Promocija zdravja« izvira iz srede osemdesetih let prejšnjega stoletja in je nastala med razpravljanjem o zdravstveni politiki v Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO). Leta 2008 je SZO praznovala 60-letnico s sloganom naše zdravje, naša prihodnost. S svojimi programi in aktivnim delovanjem je SZO znana po vsem svetu.

Promocija zdravja je proces, ki posamezniku omogoča povečan nadzor nad lastnim zdravjem in izboljšanjem le-tega. Stremi k doseganju popolnega fizičnega, umskega in socialnega blagostanja, ki naj bi bilo usklajeno s skupino ali s posameznikom. Posameznik pa je tisti, ki mora biti sposoben določiti in realizirati želje za zadovoljevanje lastnih potreb in te želje prilagoditi okolju. Zdravje je torej vir vsakdanjega življenja in ni njegov objekt. Pravzaprav gre za koncept poudarjanja pozitivnih vidikov socialnih in osebnih virov na eni strani in fizičnih zmogljivosti na drugi strani. Odgovorni nosilec same promocije ni samo zdravstveni sektor, temveč vsak posameznik, ki odgovorno in zavestno pristopa k zdravemu načinu življenja in skrbi za lastno dobro počutje (College of Occupational Therapists). Profesionalno prepričanje delovnih terapevtov je, da se posameznik skozi sam potek izvajanja aktivnosti veliko nauči o sebi, razvija lastne spretnosti in strategije za preživetje, vzdržuje telesno (fizično) in duševno zdravje, izboljša kakovost življenja, preizkuša meje dobrega počutja in se zave svojih še neodkritih potencialov. Ključnega pomena ob vsem tem so posameznikovi lastni občutki, ko se na določen način nadzoruje in stremi k doseganju zanj pomembnih ciljev.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je že leta 1948 zdravje opredelila kot »stanje popolne telesne, duševne in socialne blaginje in ne le odsotnost bolezni ali hibe«. Ta definicija tesno sovпада s celostnim pogledom na posameznika ter s priznavanjem pozitivnih in negativnih vplivov celostnega pogleda. Celostno gledano je posameznik najprej oseba, ki je sestavni del družine, nato je pripadnik skupnosti in ne nazadnje je še uslužbenec na delovnem mestu. Pomoč bolnemu posamezniku za izboljšanje zdravstvenega stanja zahteva ustrezno upoštevanje fizioloških, psiholoških, socialnih, duhovnih in okoljskih dejavnikov.

V resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008–2013 »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev (ReNPZV)« je zdravje opredeljeno kot vrednota posameznika, družine in celotne družbe, ki hkrati pomeni kakovost življenja. Med vrednotami zdravja so zapisani tudi:

- univerzalnost: dostop do zdravstvenega varstva mora biti omogočen vsakomur;
- enakost: vsakdo ima enake možnosti za čim boljše zdravje;
- solidarnost: vsak prispeva v zdravstveni sistem glede na svojo sposobnost, vsakomur so zagotovljene storitve glede na njegove potrebe;
- vključenost: dejavna vključenost vseh akterjev v sistemu zdravstvenega varstva pri odločanju;
- kakovost: zagotavljanje varne in visokokakovostne celostne zdravstvene obravnave;
- odgovornost: vsi smo odgovorni za svoje lastno zdravje in zdravje drugih, kar se kaže v dejavnem sodelovanju za ohranitev in izboljšanje zdravja ter zagotavljanju delovanja sistema zdravstvenega varstva;
- zaupanje: medsebojno zaupanje in spoštovanje med uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev ter med izvajalci samimi;
- etično ravnanje: etične norme ravnanja v zdravstvenih poklicih morajo segati od spoštovanja življenja do upoštevanja posameznika in njegove volje.

Cilj promocije zdravja je krepiti zdravje tako, da se izboljšujejo življenjski pogoji. Izhajajoč iz znanja o razvijanju in ohranjanju dobrega zdravja je cilj promocije zdravja vplivati na z zdravjem povezane življenjske pogoje in vedenjske vzorce vseh skupin prebivalstva, navaja Cvetek (2009). Gre za izboljšanje osebne in družbene zdravstvene

osveščenosti in za politiko izboljšanja dejavnikov, ki vplivajo na zdravje (strategija promocije zdravja). Promocija zdravja ima velik pomen za posameznika in širšo družbo.

Stoko delovne terapije promovirajo različna združenja na nacionalni, evropski in svetovni ravni. Na področju Slovenije deluje Zbornica delovnih terapevtov, ki sodi pod okrilje Evropskega združenja delovnih terapevtov (COTEC). V letu 2011 je Evropsko združenje obeležilo 25-letnico delovanja. Evropsko združenje, je nastalo z namenom usklajevanja mnenj nacionalnih združenj delovnih terapevtov. Njihov cilj je omogočiti svojim članicam skupno razvijanje stroke, usklajevati njen razvoj tako z vidika uveljavljanja storitev kakor tudi z vidika nadgrajevanja teoretičnega znanja. Ravno nacionalna združenja na področju Evrope so tista, ki podpirajo mobilnost svojih članic, njihovo promoviranje ter prepoznavnost našega poklica. COTEC pod svojim okriljem trenutno združuje sedemindvajset nacionalnih članic po vsej Evropi in preko 120.000 delovnih terapevtov.

Poleg evropskega deluje tudi Svetovno združenje delovnih terapevtov (WFOT), ki smo se mu priključili leta 2004. Sami začetki svetovnega združenja segajo v leto 1951. Takrat je bila v Angliji prva formalna razprava delovnih terapevtov, ki ji je prisostvovalo osemindvajset predstavnikov iz različnih držav. Že istega leta je bil na Švedskem organiziran tudi Kongres mednarodnega združenja za rehabilitacijo invalidov.

Kanadsko združenje delovnih terapevtov (CAOT) zagovarja, da je glavni promotor stroke delujoči delovni terapevt na ravni primarnega zdravstvenega varstva pri posamezniku, skupinah ali društvih, ki s svojim delom uspešno promovira zdravje in preprečuje nastajanje poškodb z odstranjevanjem arhitektonskih ovir ter sodelujoče vzpodbuja k lastnemu udeleževanju pri za njih pomembnih okupacijah in dnevnih aktivnostih.

Če sledimo kanadskemu zgledu, naj bi bil delovni terapevt ne le strokovnjak na svojem področju, temveč tudi menedžer in promotor svojega dela in poklica. Znanstvena spoznanja in praktične izkušnje, etična pravila in celosten pogled na posameznika so osnovno vodilo ravnanja delovnega terapevta pri opravljanju strokovnih nalog, in sicer izhajajoč iz strokovnega prepričanja, da je za posameznika najbolj pomembno, da je aktiven in neodvisen.

Kanadskemu zgledu sledi tudi Finska univerza za uporabne znanosti Arcada (Arcada). V njihovi predstavitvi študijskega programa delovna terapija zasledimo poglavje managementa in promocije. Delovni terapevt naj bi v njihovem izobraževanju pridobil tudi naslednje kompetence:

- določanje in prioriteto razvrščanje delovnoterapevtskih storitev;
- razumevanje in uporabljanje načel delovnoterapevtskih storitev, ki vključujejo ocenjevanje lastne učinkovitosti, administrativna dela, upravljanje s finančnimi sredstvi, rokovanje z opremo;
- sodelovanje v kontinuiranem procesu ocenjevanja in iskanja rešitev za izboljšanje kakovosti terapevtskih storitev, kjer kot posameznik stoji za verodostojnostjo objavljenih rezultatov;
- aktivno sodelovanje pri razvijanju stroke, iskanju novih možnosti in promoviranju stroke;
- sledenje razvoju različnih področij, ki vplivajo na delovnoterapevtske storitve in vključujejo zdravstveno in socialno politiko ter zakonodajo tako na lokalni kot tudi na državni ravni.

Na zdravje posameznika ima moč vplivanja tisti, ki z njim izbira dnevne okupacije ter bdi nad njihovim izvajanjem, meni Ameriško združenje delovnih terapevtov (AOTA). Pri tem izhajajo iz dejstva, da so okupacije smotrne in smiselne dnevne aktivnosti, ki jih posameznik potrebuje, saj vključujejo področja skrbi zase, zabave in igre ter dela oziroma produktivnosti. Z vključevanjem v dnevne aktivnosti, ki so ali skupinske ali individualne, posameznik pozitivno vpliva na lastno zdravje. Delovni terapevt se srečuje z uporabniki različne starosti in različne stopnje oviranosti (prizadetosti) ter s popolnoma zdravimi posamezniki. Prav ta razsežnost omogoča promocijo zdravja v različnih okoljih, ki se ne omejuje zgolj na bolnišnično, patronažo, zdraviliško in poklicno rehabilitacijo. Takšna osnova je temelj široko zasnovanih delovnoterapevtskih storitev za promocijo zdravja.

Vsa združenja imajo en sam in edinstven namen: pod svojim okriljem združevati strokovnjake ter jim nuditi možnosti in podporo za razvoj same stroke in njenih strokovnjakov ter promovirati stroko samo tako znotraj kakor tudi izven ozemeljskih meja v skladu s filozofijo in teoretičnimi okvirji same stroke.

Elektroniko, računalnik, internet, satelite in elektronske komunikacije lahko prištevamo med največje tehnološke iznajdbe preteklega stoletja, ki so za vedno spremenile naš način življenja. Pred našimi očmi se danes z roko v roki spreminjata kultura in tehnologija. Današnji čas zaznamuje vse hitreje gibanje, nenehno hitenje, časovna stiska. Pri tem so nam v pomoč promet in prometna sredstva. Ne moremo se izogniti tudi zahtevam po vse hitrejši in stalni medsebojni komunikaciji ter potrebi po nenehnem iskanju informacij. Tu nam ob strani stojijo informatika, informacijsko-komunikacijska tehnologija in elektronsko poslovanje.

Velike premike občutimo v vsakdanjem načinu dela in komuniciranju, ki postaja vseprisotno, mobilno in socialno povezano, od nas pa zahteva veliko spontane aktivnosti in sodelovanja. V zapletenem dogajanju informacija prevzema najpomembnejše mesto, saj pronica v vse pore sodobnega življenja in dela. Prav posebno mesto in vpliv na sodobno družbo pa ima internet. S sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo smo v pogostem stiku: na daljavo poslujemo z banko, blago plačujemo negotovinsko, po spletu izpolnjujemo naročila, prijave, ankete. Nenehno se srečujemo z nepregledno množico raznovrstnih podatkov, z informacijami smo dobesedno zasuti in pri odločanju skoraj vedno posežemo po takem ali drugačnem informacijskem viru. Odločamo se med nakupom sodobnega pametnega telefona ali prenosnega računalnika. Do interneta dostopamo kjer koli in kadar koli, pa tudi sami smo pravzaprav vedno dosegljivi.

Sodobno poslovanje zaznamujejo zmogljivi delovni in namenski računalniki, prepletena računalniška omrežja in spletni informacijski viri, ki omogočajo in ponujajo elektronske storitve za pomembna, manj pomembna ali celo nepomembna opravila. Digitalizaciji življenja smo priča skoraj na vsakem koraku in že kar za vsako ceno. Sporočila in dokumente zmoremo obdelovati brezpapirno (Lesjak, 2011). Vsekakor bo to področje informacijsko-komunikacijskih tehnologij v prihodnje predstavljalo pomembno promocijsko nišo stroke, ki jo bo potrebno vključiti v promocijske akcije.

Nemalokrat se svojih promocijskih dejanj niti ne zavedamo niti jih v samem bistvu ne štejemo za promocijo, ker so del našega poklica, ki ga opravljamo. Sodelujemo in delujemo na različnih projektih in programih v interakciji s strokovnjaki drugih strok s skupnim namenom doseči preventivne, habilitacijske ali rehabilitacijske cilje. Naj naštejem le nekaj bolj vidnih ali odmevnih storitev promocije delovne terapije:

- ocenjevanje tveganosti za padce v domačem okolju,
- svetovanje pri odstranjevanju arhitektonskih ovir za varno vključevanje posameznikov v dnevne aktivnosti,
- senzo-motorično ocenjevanje otrok v razvojni ambulanti,
- učenje vključevanja strategij zdravega načina življenja in ustreznih rutin v dnevne aktivnosti posameznikov vseh starostnih obdobj in različnih marginalnih skupin,
- izobraževanje o pomembnosti sprostitvenih tehnik ter doseganja ravnovesja med delom, počitkom in zabavo,
- aktivno vključevanje v projekte medgeneracijskega sodelovanja in sožitja.

Namen projekta je bil promovirati stroko in poklic delovnega terapevta med naključnimi mimoidočimi. Med udeležence anketiranja so študentje tretjega letnika delovne terapije razdelili promocijski material v obliki zloženke, ki so jo predhodno sami izdelali. Z anketo so želeli izvedeti, koliko ljudi pozna našo stroko oziroma koliko jih je že slišalo za delovno terapijo.

METODE

Razdeljevanje letakov med 126 naključno izbranih mimoidočih, ki so sodelovali v raziskavi, je potekalo po različnih vnaprej dogovorjenih lokacijah mesta Ljubljane. Študentje tretjega letnika delovne terapije so predlagali sledeče lokacije: center mesta s Tromostovjem, železniško in avtobusno postajo, ljubljansko tržnico, okolico parlamenta in Maximarketa, nakupovalna središča City park, Rudnik in Šiška ter neposredno okolico Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana.

Med razdeljevanjem promocijskega materiala v obliki barvnih zloženek, ob svetovnem dnevu delovne terapije 27. oktobra 2011 v dopoldanskem času na različnih lokacijah v mestu Ljubljana, so študentje izvajali kratek strukturirani intervju. Sodelovanje naključnih mimoidočih pri ustnem anketiranju na temo prepoznavnosti poklica delovnega terapevta je bilo prostovoljno. Po kratkem, nekaj minutnem intervjuvanju so si pridobljene odgovore študentje zabeležili na list papirja. Struktura anketnih vprašanj uporabljenih za kratek intervju je razvidna v nadaljevanju v tabelah in v sliki prikazanih rezultatov.

Za opisno statistiko smo uporabili program SPSS (IBM statistics 20) in Microsoft Excel 2010.

REZULTATI

Med 126 naključno izbranimi mimoidočimi, ki so sodelovali pri anketiranju, je bila sledeča kvalifikacijska struktura: 1 % z deveto oz. osmo stopnjo izobrazbe, 8 % s sedmo stopnjo, 11 % s šesto stopnjo, 60 % s tretjo, četrto oz. peto stopnjo ter 20 % z drugo stopnjo izobrazbe. Po spolu je bilo 41 % moških in 59 % žensk. Struktura anketirancev glede na starost je bila: do 18 let 3 %, 18–30 let 22 %, 30–55 let 38 % in nad 55 let 37 % (Tabela 1).

Tabela 1: Struktura anketirancev po spolu, starosti in izobrazbi

SPOL	Število	Delež (%)
Moški	52	41,0
Ženski	74	59,0
Skupaj	126	100,0
STAROST	Število	Delež (%)
12 do 18 let	3	3,0
19 do 30 let	28	22,0
31 do 55 let	48	38,0
nad 55 let	47	37,0
Skupaj	126	100,0
IZOBRAZBA	Število	Delež (%)
2. stopnja	25	20,0
3., 4. in 5. stopnja	76	60,0
6. stopnja	14	11,0
7. stopnja	10	8,0
8. in 9. stopnja	1	1,0
Skupaj	126	100,0

Porazdeljenost odgovorov na postavljeno vprašanje, ali so že slišali za delovno terapijo, predstavlja le 12 % razlike med odgovoroma da in ne oziroma dvanajst sodelujočih več se je opredelilo za odgovor ne (Tabela 2).

Tabela 2. Prikaz strukture odgovorov anketirancev na vprašanje »Ali ste že slišali za delovno terapijo?«

SLIŠANOST	Število	Delež (%)
da	57	44,0
ne	69	56,0
Skupaj	126	100,0

Pri 44 % anketiranih, ki so že slišali za delovno terapijo, smo želeli izvedeti, kdo jim je podal informacijo oziroma kje so izvedeli za delovno terapijo. Delež porazdeljenosti pridobljenih odgovorov je zelo enakomeren. Najnižji delež informiranja presenetljivo predstavljajo različne zdravstvene ustanove (21 %) in študijski programi (23 %), višji delež predstavljajo mediji in prijatelji oziroma znanci (Tabela 3).

Tabela 3. Prikaz združenih odgovorov glede na sorodnost

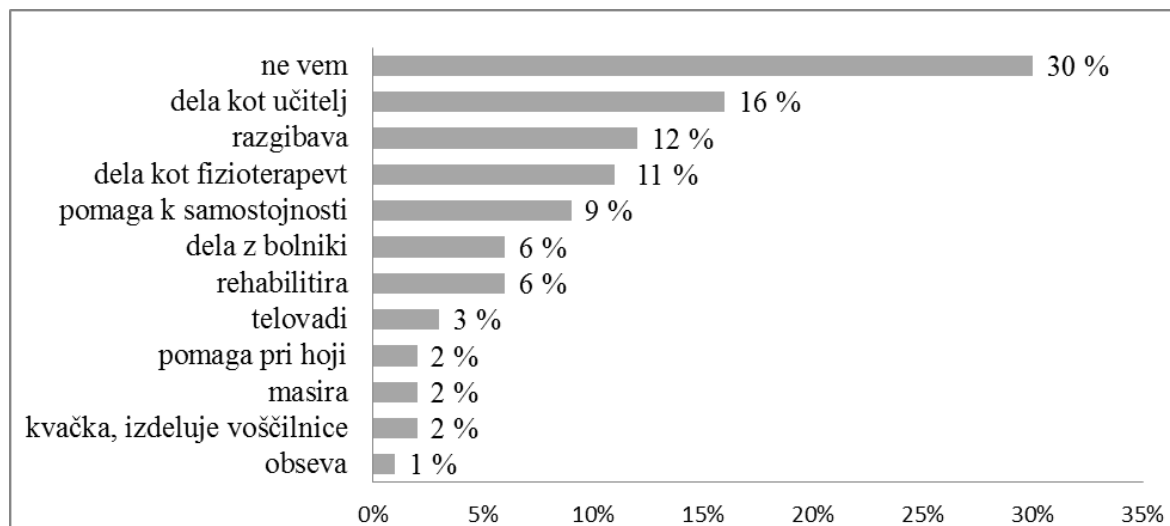
VIR INFORMACIJ	Število	Delež (%)
mediji	15	26,0
znanci, prijatelji	17	30,0
zdravstvena ustanova	12	21,0
študijski program, študentje	13	23,0
Skupaj	57	100,0

56 % anketirancev je navedlo, da za delovno terapijo še ni slišalo. Zastavljeno jim je bilo podvprašanje, in sicer o možnostih zaposlovanja delovnega terapevta. Največ se jih je opredelilo za zdravstvene ustanove (45 %), med katere so prištevali zdravstvene domove, bolnišnice, URI – Soča in domove starejših občanov. 13 % anketirancev, ki za stroko še niso slišali, so kot možnost zaposlovanja delovnega terapevta navedli podjetje (Tabela 4).

Tabela 4. Prikaz združenih odgovorov o možnosti zaposlitve glede na sorodnost

KRAJ ZAPOSLOTITVE	Število	Delež (%)
zdravstvena ustanova	31	45,0
ne vem	29	42,0
podjetje	9	13,0
Skupaj	69	100,0

Z odgovori o vsebini dela delovnega terapevta anketiranci niso bili nič kaj prepričljivi, saj se jih je največ opredelilo za odgovor »Ne vem« (30 %). Procentualno so sledili tisti, ki so bili mnenja, da delovni terapevt opravlja delo učitelja, uči otroke s posebnimi potrebami. Dober delež (11 %) je pripadel tistim, ki so ga enačili s fizioterapevtom. 18 % mu je dodelilo področje rehabilitacije in izvajanja terapij. Odgovor, ki nas je najbolj presenetil, je delovne terapevte opredelil kot maserje, in sicer kot maserje srca. Vsekakor smo med ljudmi poznani tudi kot izdelovalci voščilnic in osebe, ki kvačkamo (2 %).

Slika 1. Delež vsebine dela delovnega terapevta

RAZPRAVA

Rezultati demografskih podatkov, ki so razvidni v Tabeli 1, so do neke mere dosegli pričakovanja pred pričetkom izvedbe. Starostno sta bili najštevilčnejši skupina 31–55 let ter skupina nad 55 let, obe s po 37 %. Ti dve obdobji vključujeta posameznike srednjih let in tretjega življenjskega obdobja. Naša pričakovanja je presegel visok delež pri zaposlenih anketirancih. Pričakovali smo namreč, da so v dopoldanskem času zaposleni z opravljanjem službenih obveznosti. Po naših predvidevanjih naj bi višji delež predstavljali udeleženci tretjega življenjskega obdobja, ki jim status dopušča večjo svobodo pri organiziranju strukture dneva, ker naj večinoma ne bi bili odvisni od obveznosti iz delovnega razmerja. Mladoletni udeleženci (3 %) so z nizko udeležbo upravičili vestno izpolnjevanje vloge učencev in dijakov.

Več kot polovica (60 %) vseh udeležencev raziskave je pridobila poklicno oziroma srednješolsko formalno izobrazbo. Vzorec raziskave je vključeval 1 % tistih, ki so zaključili izobraževanje na magistrski oziroma na doktorski stopnji (Tabela 1).

V praksi delujoči delovni terapevt se dnevno srečuje z uporabniki storitev ter njihovimi svojci. Glavni promotor delovne terapije je uporabnik, ki je vključen v proces delovnoterapevtske obravnave, če je z njo zadovoljen. V današnjem času nedvomno v ospredje stopajo zahteve po učinkovitosti, racionalnosti in zadovoljevanju želja uporabnikov. Omenjena dejstva vključuje filozofija stroke delovne terapije. Pristop, usmerjen na uporabnika, in možnost soodločanja pri izbiri okupacij in aktivnosti, ki so gradnik procesa obravnave, so ključ do uspešne promocije. Predstavljeno dejstvo potrjuje (Tabela 3) najvišji delež anketiranih (30 %), ki so za našo stroko izvedeli preko prijateljev in znancev. 21 % anketirancev je za stroko izvedelo v zdravstvenih ustanovah, kar je pogojeno tudi z eno izmed lokacij anketiranja. Inštitucija UKC je zdravstvena ustanova in ena izmed študijskih baz, ki zaposluje profil delovnega terapevta ter študentom delovne terapije podaja praktična znanja. Vzorec ankete je vključeval 22 % odraslih med osemnajstim in tridesetim letom starosti, kar posledično vodi k 23 %, ki predstavljajo

slišanost o stroki preko študijskih programov. Zadnja leta v času pred informativnimi dnevi fakulteta promovira profil delovne terapije in obvešča dijake v srednjih šolah.

Ker informacije in znanje omogočajo napredek ter prinašajo prednosti v osebnem in poslovnem življenju, nas ne sme presenečati odstotek (Tabela 3), ki je anketirance informiral o delovni terapiji preko medijev (26 %). Dejstvo je, da je reklamiranje preko televizijskih hiš stroškovno precej nedostopno vsaj za promocijo, ki bi jo izvajala šola. Po drugi strani pa se stroka ob pomembnejših dogodkih, ki jih organizira Zbornica delovnih terapevtov, kot je denimo kongres ali srečanje ob svetovnem dnevu delovne terapije, širši javnosti predstavlja ravno preko njih. Različne strokovne dogodke in aktualne teme stroka promovira tudi preko časopisno založniških podjetij. Pisan spekter dnevnega časopisja, tedenskih prilog, mesečnikov in tematskih revij predstavlja le eno izmed možnosti promoviranja delovanja stroke. Ob tem lahko rečemo le, da je to morda naša največja promocijska niša. Raznolikost tiskanih izdaj časopisov in revij posledično pomeni tudi zelo raznolik nabor njihovih bralcev različnih starosti, v različnih življenjskih vlogah in z raznoliko izobrazbo. Želimo si torej kakovostnega medijskega zajema, urejanja in posredovanja ter dostopnosti in širjenja pozitivnih strokovno naravnanih informacij o stroki delovne terapije, njenem razvoju, delovanju in dosežkih.

Sodobna informacijsko-komunikacijska tehnologija ustvarja pogoje za to in ponuja orodja, s katerimi se lahko kakovostno promoviramo, hitro prodiramo v nova okolja in tako strokovnemu toku razvoja stroke dajemo tudi dejanske vrednosti (Lesjak, 2011). V prihodnosti bi promocijo stroke lahko povečali s spletnim oglaševanjem, s spletno predstavitvijo, morda bi bilo zanimivo uvesti delovnoterapevtski forum, kjer bi delovni terapevti svetovali posameznikom pri najrazličnejših težavah v povezavi s stroko in jih usmerjali k delovnim terapevtom. Pred kratkim je Zbornica delovnih terapevtov posodobila svojo spletno stran in želimo si, da bi postala vez med delujočimi terapevti v praksi. Eno že delujoče družabno orodje, ki povezuje delovne terapevte iz Slovenije in naše stanovske kolege iz drugih držav ter je namenjeno izmenjavi mnenj in informiranju o dogodkih v zvezi z našo stroko, je profil delovne terapije Slovenije na Facebooku. Ob tej priložnosti lahko pozovemo tudi vse delujoče in nedelujoče sekcije delovnih terapevtov, da obudijo svoje delovanje oziroma svoje aktivno delovanje promovirajo na regijski in občinski ravni ter znotraj skupnosti, kjer so sekcije aktivne.

Med kraji zaposlitve delovnih terapevtov so pri anketi naključni posamezniki največji delež namenili zdravstvenim ustanovam (45 %). Drugi najpogostejši odgovor predstavlja ljudi, ki ne vedo, kje bi bil zaposlen delovni terapevt (42 %). Kot tretjo možnost zaposlovanja delovnega terapevta so anketiranci, ki za stroko še niso slišali, navedli podjetja (13 %). Morda so nas želeli opomniti, da je področje ergonomije delovnega okolja ena izmed naših tržnih niš prihodnosti, čeprav so po vsej verjetnosti do odgovora podjetje v veliki večini prišli sklepalno izhajajoč iz samega imena stroke (Tabela 4).

O sami vsebini dela delovnega terapevta je največ udeležencev menilo, da o tem ne ve nič (30 %). 16 % jih je menilo, da opravljamo delo učiteljev, kar naj nam bo izziv, da se infiltriramo v šolski sistem, saj učitelji niso usposobljeni za delo z otroki s posebnimi potrebami. Močno pa bode v oči sicer skromen delež udeležencev (2 %), ki je delovne terapevte opredelil kot izdelovalce voščilnic in osebe, ki kvačkajo (Slika 1). Ob tem bi bilo smotno razmisliti o pravilnosti interpretiranja omenjenih okupacij in dnevnih aktivnosti, če si jih uporabnik izbere po lastni presoji, ker so iz njegovega zornega kota zanj pomembne.

SKLEP

Z raziskavo smo proučili prepoznavnost delovne terapije. Delovna terapija je stroka, ki se še vedno razvija. Dokazali smo, da je naša stroka kljub svoji mladosti, med ljudmi prepoznavna. Slaba polovica sodelujočih v raziskavi, je vedela o čem jih sprašujemo ter naše delo uvrstila med storitve zdravstvenih profilov, zaposlenih v zdravstvu. Z omenjenimi rezultati smo lahko zadovoljni, čeprav sami dobro vemo da mnogi naši stanovski kolegi še vedno trošijo dragocen čas za iskanje pozicije v lastnih inštitucijah kjer so zaposleni.

Želimo si, da bi med dimenzijami naših bodočih promocijskih programov stroke prevladovale tržno naravnane aktivnosti, pristop usmerjen na posameznika, uporaba sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije, strokovnost izvedenih obravnav ter nadgradnja in širitev obstoječih storitev.

Zavedamo se, da je glavni in najpomembnejši element promocije delovanja stroke delovne terapije zadovoljen posameznik, ki skozi proces obravnave subjektivno ocenjuje kakovost našega opravljenega dela.

LITERATURA

- AOTA. Occupational Therapy s Role in Health Promotion. <http://www.aota.org/Practitioners/PracticeAreas/Rehab/Tools/Health-Promotions.aspx?FT=.pdf> <10. 11. 2011>
- Arcada University of Applied Life. Helsingfors. <http://www.arcada.fi/en/bachelors-degrees/degree-programmes-swedish/occupational-therapy>. <7. 11. 2011>
- Canadian Association of Occupational Therapists (2006). Occupational therapy and Primary Helth.73 (2): 122.
- Canadian Association of Occupational Therapists (CAOT). <http://www.caot.ca/>. <10. 11. 2011>
- College of occupational therapists (2008). Health promotion in occupational therapy. London: College of occupational Therapists,24p.,bibliog.
- Council of Occupational Therapists for the European Countries (COTEC). <http://www.cotec-europe.org/>. <10. 11. 2011>
- Cvetek S (2009). Na dokazih utemeljene smernice za promocijo zdravja starostnikov. Fakulteta za zdravstvene vede. Maribor.
- Lesjak R (2011). Informacijska tehnologija v sociali. Zavod IRC. Ljubljana.
- Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008–2013 »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev« (ReNPZV). Ur List RS 72(2008). 17. 7. 2008.
- Wikipedija prosta enciklopedija. Trženje. http://sl.wikipedia.org/wiki/Tr_%C5_%BEenje. <10. 11. 2011>
- World Federation of Occupational Therapists (WFOT). <http://www.wfot.org/>. <10. 11. 2011>
- World Health Organizations (WHO). <http://www.who.int/en/>. <10. 11. 2011>